

ΟΜΑΔΑ Β΄

1^ο ΘΕΜΑ

Αφού μελετήσετε συγκριτικά τις παρακάτω ιστορικές πηγές και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας, να αναφερθείτε (α) στα χαρακτηριστικά της νέας τακτικής πολέμου που καθιέρωσε η οπλιτική φάλαγγα κατά τους αρχαϊκούς χρόνους (μονάδες 12) και (β) στην ανάδυση της έννοιας του *οπλίτη-πολίτη*, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο που η συγκεκριμένη στρατιωτική μεταρρύθμιση επέδρασε στον τομέα της πολιτικής συμμετοχής. (μονάδες 13)

(μονάδες 12+13=25)

ΕΙΚΟΝΑ

Λεπτομέρεια από παράσταση που διακοσμούσε αγγείο του β΄ μισού του 7^{ου} αι. π.Χ. Απεικονίζεται σκηνή της νέας πολεμικής τακτικής που καθιέρωσε η οπλιτική φάλαγγα. Ρώμη, Villa Giulia. Πηγή: The Beazley Archive <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/Chigi%20painter2.htm>

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ακόμη κρίνεται σωστό να θεωρούνται πολίτες όσοι φέρουν οπλισμό' [...] Μάλιστα το αρχαιότερο πολίτευμα στους Έλληνες μετά τη βασιλεία στηρίχθηκε στους πολεμιστές, πρώτα στους ιππείς (γιατί οι ιππείς υπερίσχυαν και υπερείχαν στους πολέμους...). Στη συνέχεια με την

αύξηση των πόλεων και της δύναμης των οπλιτών περισσότεροι μετείχαν στο πολίτευμα. Για τον λόγο αυτό οι παλαιότεροι αποκαλούσαν δημοκρατίες τα πολιτεύματα με την τωρινή ονομασία «πολιτείες.

Αριστοτέλης, *Πολιτικά IV*, 1297b 1-15 (μτφρ. Π. Τζιώκα-Ευαγγέλου)

2^ο ΘΕΜΑ

Αξιοποιώντας τις πληροφορίες από το παρακάτω κείμενο και με βάση τις γνώσεις σας, να απαντήσετε στα εξής: (α) Πού οφείλεται η διευκόλυνση της κοινωνικής κινητικότητας κατά τους ελληνιστικούς χρόνους και ποιος παράγοντας φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά τις εξελίξεις αυτές; (12 μονάδες) β) Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως προς τον ρόλο του πολίτη και τις επιδιώξεις του; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο. (13 μονάδες)

(μονάδες 12+13=25)

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Στον ελληνιστικό κόσμο, οι δομικές ομοιότητες των διαφόρων μοναρχιών διευκόλυναν ανθρώπους [...] που διέθεταν τα προσόντα εκείνα που ζητούσαν οι βασιλείς, να μετακινούνται με άνεση από τόπο σε τόπο και να κάμουν την τύχη τους, όπως ακριβώς και οι άνθρωποι που ανήκαν σε κατώτερα κοινωνικά στρώματα και διέθεταν συνηθισμένες ικανότητες μπορούσαν να βελτιώσουν τη θέση τους και τα οικονομικά τους [...] κατατασσόμενοι ως μισθοφόροι σε κάποιον από τους βασιλικούς στρατούς [...]. Για τους Έλληνες, λοιπόν, ο κόσμος ήταν εύκολος να τον κατοικήσεις και με πολλές ευκαιρίες κατακόρυφης ανόδου και πλουτισμού για όποιον ήταν έτοιμος να τις εκμεταλλευθεί.

F.W. Walbank, *Ο ελληνιστικός κόσμος*, μτφρ. Τάσος Δαρβέρης, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 104-105.

*[Τα θέματα της ΟΜΑΔΑΣ Α' που προηγούνται, συμπληρώνουν τα ανωτέρω και μοριοδοτούνται στο 50% της συνολικής βαθμολογίας, βρίσκονται διατυπωμένα στο υπ. αριθμ.

12590 δημοσιευμένο θέμα]